

1. Formácia, výchova a život kresťana

Formácia a výchova sú úzko prepojené skutočnosťami, ktoré označujú celý systém činností a postojov, ktoré majú napomôcť rasti osôb. Formácia vyjadruje niečo pôsobiace viac na vnútorné postoje, výchova zase na súbor vonkajších podmienok. Jedna z veľkých debát súčasného sveta je o výchove, o jej možnostiach, ba i o jej vhodnosti. Rôzne trendy hovoria, že človek sa má vychovať sám a vybrať si z množstva možností. Týmto však uvádzajú mnohých do zmätku a otvárajú im priestor k tomu, aby sa zbavili námahy formovať osoby podľa istých kritérií. Ako kresťania

- sa nechceme nikdy zrieknuť formačného a výchovného úsilia. Pre nás je to otázka lásky a svedectva, ktoré máme odovzdať.
- sa chceme postaviť proti falošnej ideji, že vrcholom všetkého je individuálna sebarealizácia
- chceme pomôcť mladým, aby nezostali v ošiali citov, ale prežívali konkrétne skúsenosti rodinných, priateľských i spoločenských vzťahov s ich radosťami i ťažkosťami

Božie slovo

Od tej chvíle začal Ježiš hlásať: "Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo." (Mt 4, 17)

Hovoril: "Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjeliu." (Mk 1,15)
Niektorí z tých, čo tam boli v tom čase, rozprávali mu o Galilejčanoch, ktorých krv Pilát zmiešal s krvou ich obetí. On im povedal: "Myslíte si, že títo Galilejčania boli väčší hriešnici ako ostatní Galilejčania, keď tak trpeli? Nie, hovorím vám, ale ak nebudete robiť pokánie, všetci podobne zahyniete. Alebo si myslíte, že tí osemnásti, čo na nich padla veža v Siloe a zabila ich, boli väčší vinníci ako ostatní obyvatelia Jeruzalema? Nie, hovorím vám, ale ak nebudete robiť pokánie, všetci zahyniete podobne." (Lk 13,1-5)

Evanjeliá nám jednoznačne a s veľkou rozhodnosťou hovoria, že zmena vnútorného zmýšľania (metanoia, pokánie, obrátenie sa) je niečo rozhodujúce – nielen ako prvý moment, ale ako trvalý postoj. Ak sa neobrátime a nebudete ako deti (Mt 18,3) – to je výzva pre učeníkov, ktorí opustili všetko a nasledovali Krista. Každý, kto sa nevenuje svojej vnútornej formácii je vo veľkom nebezpečenstve.

Slovo Cirkvi

JÁN PAVOL II., Otcovi mladých (list saleziánskej rodine z roku 1988)

6. Situácia mládeže sa dnes, sto rokov od svätcovej smrti, veľmi zmenila, a ako to vychovávatelia a pastieri dobre vedia, prichádza s mnohorakými podmienkami a aspektmi. A predsa aj dnes pretrvávajú tie isté otázky, o ktorých kňaz Ján Bosco od začiatku svojej služby uvažoval a usiloval sa ich pochopiť a rozhodne riešiť. Kto sú títo mladí ľudia? Čo chcú?

O čo sa usilujú? Čo potrebujú? Sú to ťažké otázky včerajška i dneška. Nedá sa im vyhnúť a každý vychovávateľ sa musí nad nimi zamyslieť.

Výchova preňho je osobitným postojom vychovávateľa a súhrnom postupov spočívajúcich na presvedčení rozumu a viery, ktoré riadia výchovnú činnosť. Stredobodom, z ktorého vychádza, je pastoračná láska. Opisuje ju takto: „Tento systém v praxi úplne spočíva na slovách svätého Pavla: *Láska je trpezlivá a dobrotivá. Všetko znáša, všetko dúfa, všetko vydrží.*“ Podnecuje vychovávateľa milovať mladíka, nech je v akomkoľvek stave, aby ho viedol k plnej ľudskosti, ktorá sa zjavila v Kristovi, aby si uvedomil a mal možnosť žiť ako počestný občan a Božie dieťa. Láska podnecuje a živí energie, ktoré svätec zhrnul tromi slovami dnes už známej formuly: „*Rozum, náboženstvo a láskavosť.*“

Pravý vychovávateľ sa teda zúčastňuje na živote mladých, zaujíma sa o ich problémy, usiluje sa poznať, ako pozerajú na veci, zúčastňuje sa na ich športových a kultúrnych podujatiach a rozhovoroch. Ako dospelý a zodpovedný priateľ navrhuje postupy a ciele na dosiahnutie dobra. Je ochotný zaujať stanovisko, aby objasnil problémy, naznačil kritériá, rozvážne a s vľúdnou pevnosťou napravil nesprávne hodnotenie a správanie. V tomto ovzduší „pedagogickej prítomnosti“ sa vychovávateľ nepokladá za „predstaveného“, ale za „otca, brata a priateľa“.²¹

FRANTIŠEK, Kristus žije (Posynodálna exhortácia mladým, 2019)

107. Nedopuť, aby ti ukradli nádej a radosť, nedaj sa nimi znarkotizovať, aby ťa potom mohli použiť ako otroka svojich záujmov. Maj odvahu byť niečím viac, pretože to, kým si, je dôležitejšie ako čokoľvek iné. Nepotrebuješ vlastniť ani sa navonok niečím zdať. Môžeš sa stať tým, čím Boh, tvoj Stvoriteľ, vie, že si, ak si uvedomíš, že si povolaný na veľké veci. Vyzývaj Ducha Svätého a kráčaj s dôverou k veľkej méte: k svätosti. Takto nebudeš fotokópiou, budeš naplno sám sebou.

108. Preto si potrebuješ uvedomiť jednu základnú pravdu: byť mladým neznamená len vyhľadávať krátkotrvajúce pôžitky a povrchné úspechy. Ak roky tvojej mladosti majú viesť v tvojom živote k cieľu, musia byť časom veľkodušného darovania sa, úprimnej oddanosti a obiet, ktoré nás niečo stoja, ale robia nás plodnými.

122. ... Prosím vás, nedajte sa kúpiť, nedajte sa zviest', nedajte sa zotročiť ideologickou kolonizáciou, ktorá nám vkladá do hlavy čudné myšlienky, aby sme sa nakoniec stali otrokmi, závislými, neúspešnými ľuďmi. Vašu cenu nemožno vyjadriť v peniazoch. Musíte si to stále opakovať: nie som na dražbe, moju cenu nemožno vyjadriť v peniazoch. Som slobodný, som slobodný! Zamilujte si túto slobodu, ktorú vám ponúka Ježiš“

167. Boh miluje radosť mladých a pozýva ich predovšetkým k radosti, ktorá sa prežíva v bratskom spoločenstve, k úžasnej radosti toho, kto sa dokáže podeliť, pretože „*blaženejšie je dávať, ako prijímať*“ (Sk 20, 35) a „*veselého darcu Boh miluje*“ (2 Kor 9, 7). Bratská láska znásobuje našu schopnosť radovať sa, lebo nás robí schopnými tešiť sa z dobra druhých: „*Radujte sa s radujúcimi*“ (Rim 12, 15). Nech sa spontánnosť a impulzivnosť tvojej mladosti postupne premieňajú na spontánnu bratskú lásku, na stálu ochotu odpúšťať, na veľkodušnosť a túžbu budovať spoločenstvo. Jedno africké príslovie hovorí: „*Ak chceš ísť rýchlo, kráčaj sám. Ak chceš dôjsť ďaleko, kráčaj s druhými.*“ Nedajme si ukradnúť bratstvo.

Naša situácia

- Ako rozumieme slovo formácia? Je to len nejaký prílepok k životu alebo sme už porozumeli, že formácia vnútra (neustála metanoia) je náš život?
- Vychovávame moralizovaním – alebo postojom lásky a svedectva?
- Ako pretlmočiť mladým tie jasné výzvy a presvedčenia pápeža Františka?
- Ako viesť (vychovávať) vo viere uprostred toľkých ponúk a falošných lákadiel?
- Nezriekli sme sa výchovy - Benedikt XVI., *List diecéze a mestu Rímu o naliehavej úlohe výchovy*, 21. januára 2008, nájdeš v Pavol Grach, *Študovať a nasledovať dona Bosca*, s. 107-111.

Toto sme spoznali a hlbšie si uvedomili

.....

Toto by sme mohli zmeniť v našej životnej praxi

.....